

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felveteli és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

IV. évfolyam.

Vasárnap 1895. évi szeptember 8-án.

36. szám.

László királyi herceg.

Lélekben és szívben megrendülve fogadta városunk lakossága azon rettenetes hirt, hogy elvesztettük Magyarország reménységét, a legmagyarabb királyi hercegi ág sarját.

Középületeinken megjelentek a mély gyaszt hirdető fekete lobogók s míg szívünk elfogodik, félve kutajuk a földöntúli gondviselés kifürkészhetetlen utjait, mely letépte a nemzet szívéből ragyogó büszkeségét, a dalias leventét, kinek fejedelmi ajakan oly zengzeten szólalt meg a mi edes magyar nyelvünk. Nagy, felejthetetlen gyász ez a magyar nemzetnek. Eltűnt ő, kiben megvont fajunk minden erénye és nemes tulajdonsága,

Egy rajongó nemzet szívében izmosodott, nőtt, mindnyajunk dédelgetett kedvencevé, az a legendái alakká, a miyenné egy büszke hagyomány dicső almarban szerettük szólni a régi dolgok emlékeit. Valami naiv ideális lelkesedés vonzotta a nemzetet József király hercege ifjabbik fia felé.

Városunk közigazgatási bizottsága Rudnai Nikolits Sándor főispán elnöke alatt tegnap tartott üléséből meleg hangú részvénytáviratot intézett a fenséges szülőkhöz.

Abban a mélységes bánat és gyászban, mely a fenséges szülőket érte, osztózik a haza minden hű fia. Osztóznunk mi is itt a határszelen és szívünk igaz melegevel kívánjuk, hogy a sajtó seb fájdalmait enyhítse a nemzet igaz szeretetének balzsama.

Versecz 1895. szeptember 5.

Minden nemzetnek, minden kornak megvolt a maga ideálja a teremtés ékességéről — a nőről; minden vallás és tudomány külön dogmákat tanított az emberi nem szebik feléről — az asszonyról; minden ember is más hitben ringatta magát; minden költő és művész más és más alakban képzelte el magának a legszebb talányt, a nő-kérdést: mégis örök kérdés marad ez az utolsó ítélet trombitájának harsány szaváig. Nevét és lényét a nyelvnek legcsodálatosabb, legválogatottabb kifejezéseivel díszítik, a dicsérő és kitüntető jelzők legnagyobb gazdagságával halmozzák el, róla szól a legtöbb ének, őt isteníti a legremekesebb művész alkotásként beláthatatlan serege.

És mégis az asszony helyzete sohasem felelt meg e szerető, bécéző, elismerő, kitüntető felfogásnak. A művészetek története felemelte, kitüntette az asszonyt, ellenben az élet minden korban nyersebb, durvább és prózaiabb volt hozzá. A művészet asszonya ideál, az élet mindig rabszolga volt, a költészet istenítette, az élet a konyhába űzte, vagy a mezei munkát végeztette vele; a tudomány örök csodának ismerte, az élet közönségesen bánt vele. Még a világtörténet nagy korszakában is, a troubadourok, a lovagok női kultuszában is elnyomás volt osztályrésze.

A keresztény hit a szeretet szimbolu-

TÁRCSA.

A gyerekek.

— Elbeszélés. —

Akkor történt, mikor mint a vészharang kongása hangzott végig a vészkiáltás az ország egyik sarkától a másikig, hogy: „veszélyben a haza!” Akkor történt, mikor a békés férfiak egy nap alatt harcz félisteneivé váltak, mikor a gyermekeket egy nap alatt férfiakká nevelte a hazaszeretet; akkor — mikor az ezernyelcs-száznegyvenkilencedik esztendő vérbetűkkel irták bele a történelem könyveibe, — akkor történt ez az eset, a mit elbeszéllek.

Délczeg huszárkaplar szaporán rakja ki a toborzót a falu széles utcáján. Asszony, leány, gyerek csoportosan jár a nyomába, a felnőt legény meg csak távolról nezi egy ideig, aztán hitelen a tánczoló elébe vag, s szó nélkül nyújtja jobbát a huszar fele.

Benn a korcsmában kifent bajuszu, vén huszar straz-amester hosszú lajstromba írja be a rekruta nevet. Benn van már az egész falu legénysége, össze is hajtogatna már az őrmester az irást, mikor odalep az asztal elé egy halvány, leányképu gyermek-kifju.

— Mit keressz itt, öcsém? — riad rá az őrmester.

— Be akarok állani katonának, — válaszol bátran az ifju.

A vén őrmesternek megesik a szive rajta, a mint a lagy, vékonyhangu gyerekre néz.

— Gyöngye még ahhoz az urfi — mondja valamivel szelidebben. Penna való a maga kezebe, nem a nehéz puska. Aztán meg mi nem játszani megyünk ám, hanem tüzes ágyugolyókkal labdázunk. Pusztárog a parnánk, ágyudörges a hajnali ebrésztonk, puszkaporszag a reggelink. Ez mind nem való az urfiának, menjen csak vissza a mamájához!

— Egy edes anyam van csak, — kiáltott fölindulástól reszkető hangon — az: a hazám. Ezt támadta meg adáz ellenség, elakarja tiporni szabadságát, függetlenségét, hát minden igaz, becsületes hazafinak kotelessége védelmére kelni. Ha a kezem gyöngye, van erő a szívemben, forro vér az ereimben.

Az öreg straz-amester meghatva ugrott föl ültéből, odalépett az ifju mellé és clebe nyújtotta kérges kenyerét.

— Derek ember az ur, barki fia legyen, — szoltott hozzá, most már megrovidítve az „urfi” titulust is — Bajárunk! ettől a pillanattól, a neve honvéd, a jelszava: előre!

Ennyiből állt a felavatás.

Egy óra mulva már utrakészen lett a

csapat. Az őrmester egész uton a „gyerekeket” oktatta.

Másnap hajnalban utólérték a sereget. A gyerekhonvéd a gyalogsághoz került, el kellett válnia az öreg Mihály huszártól, a ki pedig nagyon megszerette.

— Majd találkozunk még! — szolt az öreg elváláskor, — ha máshol nem, hát a csatatéren!

Bizony ott hamar találkozhattak volna! Harmadik nap már tűzbe került a csapat.

A „gyerek” kitünően viselte magát. Elöl járt mindig, a hol legsűrűbb volt a golyóhullás. A csapatnál az első naptól kezdve a „gyerek”-nek hivta mindenki, de később csak hozzátették: „bátor” gyerek, „pompás” gyerek. A legény meg megszerette, vigyazott reá, s a tűzben ment utána, mint a forgoszel és elébe vágott, nehogy a gyerekek baja essék.

Aztán jettek a meleg napok! Nagy-Sallónal tüzes táncz járt, bömböltek az agyuk, záporoként hullottak a pattogó gránátok.

Egy erős sancz ellen nyomult a gyalogság, s a „gyerek” megint ott járt az első sorban. A sanczban a fehérszijas, fekete harisnyás osztrák katona már sápadtan tegintgetett hatrafelé, hogy merre szaladjon világgá. Már megvilantak a szuronyok, már felhangzott a jelszó: előre, mikor a baloldali erdőc-ke mellől egy pár uhlanus szornyu rohammal oldalba kapta a bator csapatot.

mául tekintette, de az élet a szenvedés és a tűrés koszoruját nyújtotta neki. A humanizmus emancipálta, de megtagadta önállóságát! a civilizáció felemelte, kifejtette egész méltóságában, de elébe állította gátul a pruderiát. A modern kor asszonyát egy féktelen árgus őrzi, az etiquette, s mégis szabadnak hiszi magát; egy szeszélyes zsarnok igazta le: a divat, s mégis szabadságáról beszél; egy titkos ellenség veszi körül: a hypokrizis, s mégis nyílnak, őszintének véli helyzetét, Voltaképen a nő hypokritasága maga a pruderia, az etiquette s a divat, csak a hypokrizis szolgáló leányai. Ezek a modern asszonymesék sárkányai, s rájuk gondolva magyarázatot kapunk a mithikus mesevilág elátkozott királyleányairól, bilincsen őrzött szüzekről, négy fal közé temetett asszonyokról. Feltámad lelkünkben a mesebeli királyfi, a ki megszabadítja az elátkozott, elbűvölt, bilincsbe vert, eltemetett leányt, mikor levágja a sárkány hét fejét, keresztül megy az őserdők tövében szétrombolja az elbűvölt várkastélyokat. Ez, a modern meséből kölcsönkért lovag fogja megmenteni a hypokrizis bűvölete alól a modern asszonyt. A neve rövid, mindenki ismeri, de senki sem ismeri jól, szabadságnak hívják.

Az asszonyok szabadsága, a modern kor megfajtott feladata, az asszonykérdés problémája.

Istenítjük a szabadságot, istenítjük az asszonyt, de arra rá sem merünk gondolni, hogy az asszony szabadságában is istent lássunk. Félreértjük a szabadság értelmét s ezzel néhány századdal hátrább helyezzük asszonyainkat.

A német felujjongott a sanczban, a honvédcsoport halálordítással válaszolt.

Ebben a pillanatban, mint a forogtalan szélvész a jobb oldalról egy huszárszázad rontott elő. Legelől villongott az öreg Mihály őrmester kardja s hatalmas tüdőjéből a csatazajt is tulharsogta a biztató kiáltás:

— Rajta fiúk! Úsd, vágd, rajta!

— Előre! — zugott a gyalogság is s a következő pillanatban porfelhő, füstgomoly fedte el a küzdőket.

A honvédek benn voltak a sanczban, ész nélkül futott az ellen, a huszárság az uhlánosokkal végzett.

Aztan leszállott az alkonyat és befodte az adáz küzdelem helyét. Az este sötét fátyolt borított az eszetekre szemfedőnek . . . , Ugy éjjel tájban a holttestek közül egyszerre csak megmozdul egy alak s nagy erőlködéssel felgyenesedik felig

— Adta németje! — dörög magában s megtapogatja a fejét, a melyről vékony versugár szívárog le arczára. — Csaknem eligazított a másvilágra az a vágás.

A ki ezt a magánbeszédet tartotta, nem volt más, mint Mihály strázsamester. még holmi káromkodásba is belekezdett, mikor maga mellett hirtelen valami nyoszorgást hallott. Fel akart állani, hogy odamenjen, akkor vette észre, hogy a ballábába meg valami golyó ütődött.

— Átkozott német, még a labamat is tönkretette — zsörtölődött az öreg, aztan csak úgy félfektében arra felé fordult, a honnan a hang jött.

— Hol vagy? Ki vagy? Beszélj, hé! — kiáltott arra.

— Mihály bácsi! — hangzott egy ismerős, gyöngé, vékony hang.

— Tyhü, lanczos-lobogós, hiszen ez a gyerek! — szólt megijedve Mihály őrmester, s fájós lábával a földön odavonszolta magát a sebesült mellé.

— Te vagy, csibém? . . . Hol fáj? s a földön fekvő fél kezével odanyúlt, hogy kigombolja a gyerek atilláját és közbe vigasztalta: — várj csak, mindjárt szabadabban lélekzel.

A következő pillanatban azonban hirtelen visszarántotta a kezét Mihály őrmester.

— Millió agyu, ezer kartács! Az ördög mókázik velem? Fölséges mennybéli atyám, minden szenteiddel segíts! Hiszen ez a gyerek, ez . . . ez . . . leány!

(Folytatása következik.)

De lássunk néhány példát.

Egy fiatal leány felügyelet nélkül nem mehet ki, de nekünk szabad az anyja oldalán haladó leánykát kiméletlenül szemmel tartani, reá félhangon megzézéseket tenni, sőt szemjártékkal inzultálni is. Ha az a fiatal leány egyedül kimehetne, nekünk nem volna szabad szembenézni vele, vagy megzézéseket tenni rá. Magányosan utazó hölgynek a női szakaszban kell helyet foglalnia, ha nem akarja magát az utazó férfi-közönség részéről izetlenségnek kitenni. Ha szabad lenne az utazóhölgynek akárhol helyet foglalni, a férfi kötelezve volna, hogy az ilendőség korlátait megtartsa s tiszteletlenségre ne vetemedjék. Táncsteremben, színházban, sétatéren elfecsegetünk a fiatal leánynyal minden izetlen dologról, mert a leánynak nem szabad a bóbiskoló mama mellett a maga hatalmával szembeszállani. Ha szabadságában állana a tólakodót viszszautasítani, sok fiatal úr átkozná azt a szabadságot. Ha a nő nem az lenne, a mi most hanem atársadalom, vagy a törvény védelme alá volna helyezve, akkor nem volna szüksége a férj vagy a szülő gyámságára. Ha a nő arra lenne nevelve, hogy szükség esetén maga védje magát: nem kellene éreznie a felügyelet szükségét. Csak az első tólakodót kellene érzékenyen sujtani, megszűnnék monoklik és zwickerek inzultusa. Csak lenne törvényünk, akár becikkelyezve, akár a társadalom tudatában, hogy a ki nőt bármi módon feszélyez, avagy éppen inzultál, könnyörtelen elbírálásban részesül, nyugodtan mehetne ki hazulról bármily fiatal nő.

Igy értjük mi a nők szabadságát s ez nem áll ellentétben semmiféle morális vagy ethikai törvénnyel, sőt inkább megerősíti mindeniket. De ellentétben áll a közönségesen értelmezett morállal, hogy a férfi mindent megengedhet magának, a mire a nő tekintetével vagy előszóval feljogosítja. Ellentétben áll a félremagyarázott értelemmel, hogy a férfi nem felelős a nővel szemben. Ez kényelmes tan, de hamis és emellett a férfit sujtja. Ellentétben áll a műveltséggel, melynek első és utolsó parancsolata, hogy tiszteljük embertársainkat, tehát asszony-társainkat is.

A nőnek így értett szabadsága voltaképpen a női nem kultuszát jelenti, melyet csak feltétlen szabadelvűséggel lehet igazán ápolni. Ha erre a magaslatra fokónként való emeléssel fölsegítettük az asszonyt, akkor nem lesz szükségünk csodálatos elvekre és mindenféle fajta theóriákra; nem fogunk trójai kérdést csinálni minden fülemile pörből s nem fogjuk az élet harmóniáját minduntalan megzavarni.

NAPI HIREK.

Halálozás. Dr. Eisinger Ferencz fehértemplomi róm. kath. apát-plébános élete 71 ik évében a mult szerdán elhunyt. A boldogult Verseczen született 1824-ben s szülővárosában a szomorú emlékü ötvenes években fontos szerepet játszott, a mennyiben igazgatója volt az akkor nagy missziót (sajnos éppen nem magyar nemzeti missziót) teljesítő reálskolának. Azt a szellemet, mely azon időben itt honolt, Istennek hala, elmosta lassacska az idő s tért foglalt a magyar kultúra. Néhai Eisinger direktor 1871-ben Fehértemplomba neveztetett ki lelkészszé, s ott működött haláláig. Nyugodjék bekében!

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének választmánya Dr. Seemayer Károly elnöke alatt népes ülést tartott a mult csütörtökön, mely alkalommal különösen a főreálskola szegény sorsu, de jeles tanulónak ingyen tankönyvekkel való ellátása és a jövő magyar színiévad előkészítése képezte a tanácskozás tárgyát. Az egyesület mult évben is több mint 100 frt. értékű tankönyvet osztott ki s nagy hála kötelezte a szegénysorsu szülőket.

Ez idén következő főreálskolai tanulók kapnak könyveket: Radák Lázár, Dreszl József, Weiner Ferencz, Hanecker Győző, Weisz Dezső, Csik Mihály, Loosz Vilmos, Götz József, Volszky László, Szkála József, Elekes Pál, Schlarp Károly, Criszt K., Kupuszárovi János, Sztanivukov Sándor, Unterholz Marton, Heim Marton Kren Károly, Kunporian János, valamint feltételesen Becsky és Jausz tanulók. A pénztári jelentés szerint a mult év végén maradt 2947 frt. 62 kr.; befolyt 175 frt. 15 kr.; összesen 3122 frt. 77 kr. Az egylet jelenlegi vagyona 1863 frt. 88 kr. A választmány elhatározta, hogy a pénztáratokban elhelyezett egyleti alaptőkéből 900 frtot felvesz és a színház és szálloda építő társaságnál helyezi el, illetve fizeti ki 1000 frtos részvenyét. A színiévad biztosítása tekintetében azon intézkedés történt, hogy az aláírási ivec felez számban kibocsátatnak, a bérletgyűjtés megkezdetik; s a menyenyiben a bérleti összegnek részletenként való befizetése a tagok könnyebbségére szolgál. Braun Frigyes egyleti penztáros megkezdte a havi részletek beszédését. — Elhatározza a választmány azt is, hogy az egylet kebelében magyar műkedvelői tarsulatot szervez, melynek előkészítésére Dr. Markovits György elnöke alatt bizottságot küld ki.

Fordítás oroszbol. A „Budapesti Szemle“ szeptember havi tuzetében „Szibéria i v a z l a t o k“ czim alatt egy elbeszélés jelent meg, melyet Korolenko Vladimir után főreálskolánk derek ifju tanara K o v a l i k Janos fordított oroszbol. Maga az elbeszélés igen érdekes, a fordítás pedig magyar szamtu és dicséretére válik ifju tanarunknak, ki vele az említett első rangu magyar havi folyóirat munkatársai közt helyet foglal.

Iskolaév megnyitás. A jelen iskolai évet, mint minden évben, ugy az idén is szép ünneplésességek közt nyitottak meg allami főreálskolánkban. A összegyult tanárok és ifjusághoz B u d a y József igazgató lelkes beszédet intézett, melyből küzöljük az alábbiakat:

Mélyen tisztelt tanár Urak!

Kedves tanuló ifjuság!

A pihenésnek napjai elmúltak, ismét összegyűltünk a munkára. A tanárok rokonak körében szülőföldjük lelket üdítő vidékein, — ti kedves ifjak a szülőházban az édes anya ölelé, az édes apa gondozó — gyakran kényeztető karjai között töltöttétek a pihenés napjait. Ime a mai napon oda hagyjátok az édes otthonot, és felbuzdult, felüdült lélekkel jöttök eme felszentelt falak közé, a második otthonba, hogy itt ama nemes érzelmek, melyek az előbbi otthonba keletkeztek, tovább fejlesztessenek, s eddig szerzett ismereteitek alapjaira tovább építsétek.

Kedves ifjak, ti mindnyájan megvagytok győződve arról, hogy amaz egyszerű nemes érzelmek, melyeket a családi kör kelt életre, a szülők és testvérek iránti szeretet, s amaz első fogalmak, s eszmék, melyekben otthon gyarapulhattok, nem töltöthetitek meg eléggé sziveteket, nem elégségesek az életben; a tudomány szomja égeti lelketeiket, a becsvágy felcsillámlik szemeteikben, s ide siettek, hogy emberies, hazafias eszelmekben gyarapodjatok, eszméiket tisztujanak, tetterotok fejlesztessek, s a reatok háromlő kötelességekkel megismerkedjétek.

Ezen intézet, ezen második otthon nemcsak arra van hivatva, hogy a tudományban szép művészetben „in litteris et artibus“ oktasson; hanem arra is, hogy erkölcsökben erényekben „in virtutibus“ neveljen. Mert tudomány erkölcs nélkül, épen olyan mint a hajó iránytű és kormány nélkül.

Ti mindnyájan azért vagytok itt, mert szülőiteik is magatok is megvagytok győződve, hogy elég tehetségek van a tudományos műveltségre s a hazának e téren teendő szolgálataira; — hosszú pályámon még nem találkoztam azon apával, ki bukkot hat ne mentegette volna azzal, hogy: „eltekintve hanyagságától, elég genialitása van.“ — No hát én el akarom hinni, hogy mindnyájan eléggé tehetségesek vagytok, elhiszem azt is, hogy lángelmék, geniök vannak közöttetek, de a tapasztalattanija, hogy sok nagy tehetségekkel megáldott elme az éleiben csak baiseskert aratott, s gyakran épen a rendkívüli tehetségek lesznek dikaid az államnak, a társadalomnak, mert tehetségeik mellől hiányzik az erkölcsi iránytű, s eltevesztették a kituzott nemes célt, s fel nem ismerték a határt a helyes és helytelen között.

Nem szükséges, hogy példákat keressek a klasszikus ó korban, hogy teilemlitsem Coriolánt és Themistoklest, kik sértett becsvágyuk, nagyravágyasuk érzetében még hazájuk ellenségeivel is szövetkezni készek voltak; találkoztunk hozzájuk hasonlókval bőségesen napjainkban is, kik e földnek, mely őket szülte, mely bőségesen gondoskodott testi javaikról, mely szellemi tulajdonságaikat napfényre hozta és fejlesztette, mely őket táplálta és táplálja, minden lelki furdalás nélkül semmivel sem áldoznak, elenkezőleg oly eszméknek hódolnak, melyek ellen fellázad az összes polgárok közérzete, — oly eszmékért hevülnek, melyeket, ha diadalra jutni engednék, romba dülne az ezer éves történelmi mult, melyen édes hazánk — az ő hazájuk — összes jelene felépült. Bizony elég Catilínákat találunk, ha körül nézünk, kik a társadalom lerombolására terveket kovácsolnak, s nem riadnának vissza millió ártatlanok vérének kionásától sem, csak hogy azt, mit egyéni feifgásuk szerint es megtevédek erkölcsük folytán jónak, helyesnek — mondjuk inkább kedvük s hajlamuk szerint valónak — találjanak, elérhessék.

Es épen a társadalom műveltei között találjuk ezeket, ő azok, kiket a haza iskolái, a mesebeli kigyóként, kebelükön melengtettek; — nem a nép között találjuk őket bár a népre hivatkoznak és a nép apostolainak mondják

1896

magukat. A népet mindig megnyugtatta a haza ezeréves alkotmánya, ha áldotta, ha verte a sors keze, rendületlenül ragaszkodott hazájához, bajai között bizott vezérő nagy hazánkfiai tapintatában, és mindenkor megnyugodott bölcs kormányunkban.

Ti kedves fiaim épen a népnek válogatott fiai vagytok, tehetségeitek folytán ki akartok emelkedni a köznapi életből, arra törekedtek, hogy valamikor a társadalom élére álljatok, és a ti elmetek fáklyája majdan világítsa annak. Nagy a hivatástok, nagy és fontos a tanári karnak hivatása is. A mi iskolánk mint eddig, ugyezentúl is hű fog maradni feladatához; kétszeresen is érzi annak fontosságát, hogy ne csak tudományt adjon, hanem eszméiteket is tisztázza, erkölcséteket, erényeiteket nemesítse; hogy kijöve e tanintézet szűk falai közül az élet tengerére ne csak a szükséges mozgató erőt bírjátok a tudományos készültségben, hanem tiszta eszméiteket és szilárd erkölcsiségekben bizos irányítással bírjátok, mely az örvények és zátanyok kikerülésére tanítson.

Az igazgató beszéde után a templomba vonult az ifjuság ünnepélyes istentiszteletra.

A beiratások eredménye a következő: I. oszt. 58; — II. oszt. 39; — III. oszt. 45; — IV. oszt. 38; — V. oszt. 20; — VI. oszt. 10; — VII. oszt. 13; VIII. oszt. 12; — összesen 235.

Törvényhatósági közgyűlés. Versecz törvényhatósága holnap tartja meg rendes havi közgyűlését. Ez alkalommal több fontos ügy kerül felszínre, u. m. Miniszteri leirat a kórház felépítése; a villanyvilágítás — anyakönyvvezetés tárgyában. Több szabályrendelet módosítása, 100 000 frt. kölcsön felvétele stb.

A magyar délkeleti vasút (Versecz—Lugos—Maros-illye) igazgató tanácsába Temes vármegye közönsége f. hó 5-én tartott közgyűlésében Molnár Viktor főispant, Décschán Achil alispant és Beniczky Atilla nagybirtokost választotta be.

Cziuk Szultána verseczi illetőségű énekesnő — mint a hamburgi lapokban olvassuk — nagy sikereket arat az ottani városi színházban. Nagyon dicsérik szépen iskolázott hangját és művészi játékát.

Honvédezeredünk f. hó 3-án délután távoztak el vasuton városunkból Nagy-Szaointara.

Villanyos közúti vasut Verseczen. Báró Sztojanovits György, ki a „Versecz—Lugos—Marosvölgyi vasut” létrehozásával vidékünk lakosságának annyi előnyt és hasznot szerzett, ujabban beadványt intézett törvényhatóságunkhoz, melyben engedélyt kér arra nézve, hogy a városon keresztül a vasuti állomásokhoz villanyos közúti vasutat vezethessen. — A szép vállalkozáshoz sok szerencset kívánunk.

Műkedvelői előadás. Városunk hazafias érzelmű lakosai koreben alig okozhatott volna valami nagyobb örömet, mint azon orvendetes esemény, hogy előkelő magyar fiatalságunk Herczeg Ferencz nagynevű patránk és oszlopunk „Harom testőr”-ét színre hozza, s megkezdik a régen várt, régen ohajtott magyar műkedvelői előadások sorozatát. Dicséret, elismerés és hálát illeti meg mindazokat, kik ez irányban közre működtek, megtörték a jeget s a magyar nemzeti műszának ily uton is hazat nyújtottak ott, hol eddig a dilettánsok mindig következetesen mellőzték a magyar műveket, az edes magyar nyelvet. A mult csütörtökön megtartott előadás messze túlhaladta az eddig valana itt produkált műkedvelői előadásokat, a mi nem is képzeltető el maskent, ha meggondoljuk, hogy a szereplők valamennyien a szamoitvői verseczi társaság tagjai s többnyire tanult emberek. Az egyes szereplők közül kiemelkedően kiváltak Jörg Endre és Bajos megjelenésű neje, ki „Liza”-t személyesítette. Olyan „Katky”-t, mint a milyent Jörg mutatott be — nem igen produkálnak csak a nemzeti színházban. Dr. Dajkovits István (Pollacsek) farasztó és nehéz szerepet bravúrral és nagy kedvvel játszotta. Benedek Minka kisasszony igen ügyesen alakított. Seemayer Béla mint „Kosmiczky” teljesen beleélté magát szerepébe. A kellő páthoszt eltalálta. Thier Paula kedves jelenség volt pályai szerepében. Dr. Kezucha István (Csernaya), Bodry Mihály (Rigo), Preinsberger Géza (Kovács), Bauer-Vogel Gyula (Hortovay), Amberger Jenő (Balint), Ullmann Jozsef (Latorka), Dr. Adelmayer F., Bernátsky Alfréd (Floris báró), Bernátsky Jenő, Thier Mano mindnyajan kiváltak a nagyszámu közönség jól megérdemelt tapsait és ovációit. Előadás után Mariás M. pompas magyar zamatu zenéje mellett tánczra pördült a fiatalság. A tiszta jövdelem jóval felülhaladta a 100 frtot. Mielőtt referádánkat befejeznénk, meg kell emlékeznünk a mi büszkeségünk Herczeg-ről is, ki a legszívelebben adta meg az utasításokat, s kinek ugyancsak kijutott a közönség ovációjából.

Beiratások a helybeli inasiskolába. A hely-

beli inasiskolába a beiratások vasárnap f. hó 8-an délután 2 órakor kezdődnek s rakövetkező kedden és pénteken este 6 órakor folytatódnak.

Kitüntetés. József főherceg ő cs. és kir. fensége a Geittner és Rausch, több mint 30 év óta fennálló műszaki üzlet. fecskendő- és tűzoltószersz- és malomkö-gyárosoknak az udvari szállítói címet adományozta. — A fenséges tűzoltó főparancsnok ur ezen kitüntetéssel oly elismerésnek adott kifejezést, mely egyszersmind a legilletékesebb szakitéletet is magában foglalja.

Rövid hírek. Dr. Weisz Samu helybeli orvost, ki pár hétre a katonasághoz vonult be, Dr. Lichtscheindl Ernő helyettesíti — Ullmann Stelzl gözmalomtulajdonos sertéshizlaló telepen a sertésvész nagy mértékben lépett fel. 200 drb. már beteg. A tulajdonos kára igen jelentékeny. — Nagy sörkóstolás volt szerdán a Milleker Garai-féle vendéglőben Hemberger B. helybeli kereskedő hívta meg Mezei Géának a kőbányai kiraltsorfüzde részv. társaság képviselőjének megbízásából a sörkővelő közönséget villás reggelire. Fogyott a kitűnő sör, ficsapongott a jó kedv.

Tűzesetek. Nincs olyan het, hogy 2—3 tűzesetről ne kellene írunk. Bámulatos az a hallatlan konnyelműség, a melylyel itt nalunk a tuzet előidezik. Ha nem volna oly mintaszerű tűzoltóságunk, mint a miyennel dicsekedhetünk, sokszor porra égett volna mar Versecz varosa. A mult vasárnap délelőtt az allami főrealiskola közvetlen szomszédságában Grünwald Jozsef gazdasági epeleteit gyujtotta fel bosszúból a gazda által elkergetett pardanyi illetőségű Birkenheuer V. nevu kocsi, kit le is tartoztattak. A tűzoltóság gőzfecskendőjét is igénybe vette s megmentette a szomszédházakat. — A mult csütörtökön d. u. 5 órakor a szerb szénaraktárakban volt nagy tűz. Több mint 50 kazal szena égett el. A kár a 10.000 frtot messze túlhaladja. A vízhiány ez alkalommal is nagyon érezhető volt.

Kormányrendek a bor- és söritaladó tárgyában. A belügyminiszter korrendeletével hívta fel városi törvényhatóságunk közönséget, hogy a bor- és sör-italadók, a hus- és cukorforgyáztási és a szeszitalmérés adóknak biztosítása végett szükséges intézkedéseket és tárgyalásokat minel előbb tartsak meg s igyekezzenek oly ajánlatokat tenni, melyek a kincstár serelme nélkül elfogadhatók, mert ha az egyezés nem sikerülne ez ennek következtében árverés iratnék ki, az árverés csak esetben fog visszavonadni, ha a törvényhatóság hat nappal az árverés előtt a kiküldési ár megajánlása mellett váltja meg az adokat.

A milleniumi kiállítás borászati pavilonja. A borászati pavilon egyik díszes lesz a kiállításnak és a kostoló-csarnok pedig egyik elsőrangú élvezeti hely a kiállítás területén, a hol az ország minden borvidékének hamsíthatlan termékét fogja megízlelhetni a hazai és a külföldi közönség. Az 1000 méternyi terfogatú csarnok koraiaku, beosztása pedig háromszoros kor. A legelső kor a tulajdonkepeni kiállítás. A második körben lesz a kiállított borok kézi raktára, a mely raktára, a mely raktarbol a nagyközönség kostolot kerhet és azt ellogyaszthatja a harmadik körben elhelyezett ketszáz asztal körül. Bejelentettek eddig a kiállításra mintegy 400-tele bort. A borkostoló-csarnok hideg etkező helyiséggel lesz egybekötve. A csarnokban van elhelyezve egy borközvetítési iroda is, a mely a borokra megrendeleteket fogad el. A borkiállításra felvilágosítást ad a földmívelésügyi miniszterium kiállítási irodaja (Varosliget, mezőgazdasági csarnok).

Nyiltér.

Hamisított fekete selyem. Égesünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből, és a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi a jól festett selyem az e égésnél nyomban össze-pödörödik és csakhamar kialszik, maga után csak egy barna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zölös színű szálonás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rosszállai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak megpöröszöl. Ha valódi selyem hamuját össze nyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G. (os. k. udvari szállító) selyemgyára Zúrlóben,** házhoz szállítja postabér és vámmentesen szivesen küld bársinek is mintákat, akár egyes öltő yökre való akár egész végekből levő valódi selyem szövetekből. Svájczba címzett levelekre 10 kros, és és levelező lapokra 5 kros bolyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Szerkesztői levelezés.

Ergane, Versecz. Szives ígérete nagy örömet szerzett szerkesztőségünkben. Olvasó közönségünk előkelő női tagjai már több ízben meginterpelláltak, hogy „miért hallgatott el az a kedves hangu lant!” Megvisszaltuk őket.

6284. sz. — 1896.

Hirdetmény.

A gyermekek vallásáról szóló 1894. évi XXXII. t. cz. f. ó. október hó 1-én hatályba lépven, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a kereszteségi bizonylatok kölcsönös megküldése tárgyában 1890. évi február hó 26-án 10.086. sz. a. kiadott rendelete 1895. évi október 1. napján egész terjedelmében hatályát veszti. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1870. évi január hó 13-án 563. sz. alatt kiadott köirendelete értelmében azok, a kik a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek egyikéhez sem tartoznak, gyermekeik vallása és nevelése tekintetében is azon vallásfelekezet hiveinek tekintendők, a melyhez azelőtt tartoztak.

A bevett, vagy törvényesen elismert különböző vallásfelekezetekhez tartozó házassulónak gyermekeik vallására vonatkozó megegyezése a polgármester vagy kir. közjegyző előtt a házassulók által személyesen, vagy különös meghatalmazottjaik által jelentendő ki, mely utóbbiak közjegyzőileg vagy bíróságilag hitelesített meghatalmazást kötelesek felmutatni. A gyermekek vallására vonatkozólag megkötött megegyezés az 1894. évi XXXII. t. cz. 3. §-a értelmében később csak az esetben változtatható meg, ha a különböző vallású felek közül valamelyik a másik házastárs vallására tér át, úgy, hogy e házasság egyvállásuak házasságává válik.

Ha ez esetben a házasságból született, az a gyermek, a ki a 7-k életévét már túlhaladta, de a 18-ik életévét még be nem töltötte, az 1894. XXXII. t. cz. 3. és 4-ik §-ai értelmében a szülőknek most már közös vallására kíván átterülni: ez csak a gyámhatóság beleegyezése mellett történhetik meg.

A szülők megegyezésének hiánya esetén a gyermekek szülők vallását nemők szerint követik, illetve abban neveltetnek, a mennyiben ez a vallás a bevettek vagy törvényesen elismertek közé tartozik.

Verseczen, 1896. szeptember hó 1-én.

Polgármester helyett:

Weifert Károly,
főjegyző.

Hirdetmény.

A születéseknek és haláleseteknek az allami anyakönyvvezetőnél való bejelentése tárgyában.

I. Bejelentési kötelezettség.

A születéseket és haláleseteket folyó évi október hó 1-től kezdve az allami anyakönyvvezetőnél kell bejelenteni.

Minden születés és haláleset azon allami anyakönyvvezetőnél jelentendő be, kinek kerületében előfordult. Valuton, hajón történt születés és halálozás a kiszállás illetőleg kiszállítás helyén illetékes anyakönyvvezetőnél jelentendő be.

Minden születés legkésőbb a születéstől számított egy hét alatt jelentendő be. Halva szülöttek vagy szülés közben elhaltak legkésőbb a születést illetőleg elhalálozást követő legközelebbi hétköznapon jelentendők be.

Minden haláleset legkésőbb a legközelebbi hétköznapon jelentendő be.

A születés bejelentésére fokozatosan az alábbi sorrend szerint kötelesek:

- a) a törvényes atya;
- b) a születésnél közreműködött bába;
- c) a születésnél segédkezett orvos;
- d) mindazok, a kik a születésnél jelen voltak;
- e) az, kinek lakásában a születés történt. Ezenkívül a bejelentésre kötelezett;
- f) az anya, minehlyt erre már képes.

A haláleset bejelentésére fokozatosan kötelesek:

- 1) a családó; 2) a családtagok; 3) az a kinek lakásában a haláleset történt; 4) a háttulajdonos, ha a házban lakik. A bejelentéskor a halottkém által kiállított halottvizsgálati bizonyítvány felmutatandó.

Ugy a születés mint a haláleset bejelentésére a sorrendben utóbb nevezettek csak akkor kötelesek, ha megelőző kötelezett vagy nincs, vagy pedig a bejelentés megtételeben akadályozva van. A bejelentés szabványi, és a bejelentésre kötelezett vagy annak megbízásából más oly egyén által tejesítendő ki a születésről illetőleg halálesetről közvetlen tudomással bír.

Szülházakban, kórházakban, letartóztatási intézetekben, dolo-házakban, laktanyákban vagy egyéb polgári katonai közintézetekben történt születések illetőleg halálesetek bejelentése az intézet előjárásának kizárólagos kötelezettségét képezi. — Az allami anyakönyvvezetőnél azokat a születéseket és haláleseteket is be kell jelenteni, melyek f. évi október hó 1. napja előtt történtek ugyan, azonban október hó 1-éig a felekezeti anyakönyvbe be nem jegyeztettek.

A ki újszülött gyermeket talál, köteles erről lehetőleg azonnal, de legkésőbb a következő napon a rendőrkapitányi hivatalnál jelentést tenni.

II. Büntető határozmány.

A bejelentésre kötelezett, ki a bejelentést a megsabott határidőben nem teljesíti, vagy a ki tudva valótlan bejelentést tesz, amennyiben cselekménye súlyosabb becsapás alá nem esik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Az anyakönyvvezető hivatalos helyisége: város-háza I. emelet, 4. sz.

Verseczen, 1896. évi augusztus hó 27-én.

Kir. tanácsos polgármester helyett:

Weifert, főjegyző.

Az államilag engedélyezett Magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.
Huzás 1895. október 16—19-ig.

	korona	korona
1 nyeremény	á 80000	= 80000
1 »	» 60000	= 60000
1 »	» 40000	= 40000
1 »	» 30000	= 30000
1 »	» 20000	= 20000
1 »	» 15000	= 15000
1 »	» 10000	= 10000
2 »	» 8000	= 16000
8 »	» 4000	= 32000
10 »	» 2000	= 20000
13 »	» 1000	= 13000
100 »	» 400	= 40000
860 »	» 200	= 172000
9000 »	» 80	= 720000

10000 nyeremény összesen 1268000

az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából.
Kibocsátás 100000 sorsjegy
31,499 nyereménnyel és egy jutalom-líjjal.

A nyeremények minden levonás nélkül fizetendők ki. A huzások államfelügyelet és kir. kö-jegyző ellenőrzése mellett történnek.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben:

1.000,000

korona.

Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

II. osztályu nyeremények.
Huzás 1895. december 6—14-ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000	= 600000
1 »	400000	= 400000
1 »	200000	= 200000
1 »	100000	= 100000
1 »	50000	= 50000
2 »	20000	= 40000
2 »	15000	= 30000
4 »	10000	= 40000
10 »	8000	= 80000
27 »	6000	= 162000
100 »	2000	= 200000
200 »	1000	= 200000
1150 »	200	= 230000
20000 »	100	= 2000000

E 49 nyeremény közül az utoljára kihuzott kapja a 600000 korona díjat

21499 nyeremény és jutalom 4332000

AZ I. OSZTÁLYU SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40.—	4.—	2.—	korona

A TELJES (mindkét osztályra érvényes) SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
80.—	8.—	4.—	korona.

Valamennyi sorsjegyek a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban.

Andrássy-ut 5. szám.

Magyar osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett Magyar osztálysorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100,009 sorsjegy

31499 két osztályba beosztott pénznyereményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Első huzás 1895. október 16—19-ig BUDAPESTEN.

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az első osztály részére

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két huzásban érvényes

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	korona
40.—	20.—	8.—	4.—	2.—	korona
$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	korona.
80.—	40.—	16.—	8.—	4.—	korona.

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kihuzatnak, e szerencsés esetben a nyereménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó beét fizettetik vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY fő elárusító, **Budapest,** szervita-tér 3-

Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny-cím: LOTTOHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

Lottogyűjtődék, viszont elárusítók és ügynökök mindenhol felállíthatnak.